

งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา ๒

นายวิกรม กมลสุโกศล

004653

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๐

THE EDUCATIONAL ADMINISTRATIVE TASKS OF SECONDARY SCHOOLS
IN THE SECOND EDUCATIONAL REGION

Mr. Wikrom Kamolsukosol

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1977

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณบดี

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พิชัย บุรณะสมบัติ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันทิเมธ)

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

อาจารย์ ดร.พิชัย บุรณะสมบัติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 2
โดย นายวิกรม กมลสุโกศล
แผนกวิชา บริหารการศึกษา

หัวข้อวิทยานิพนธ์ งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 2

ชื่อ นายวิกรม กมลสุโกศล

แผนกวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2519

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตศึกษา 2
2. เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตศึกษา 2 โดยเฉพาะงานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ และงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
3. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตศึกษา 2 และปัญหาเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา ทั้ง 5 ประเภทในโรงเรียนดังกล่าวในข้อ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตศึกษา 2 รวม 14 โรงเรียน ทั้งนี้โดยยึดจังหวัดทุกจังหวัดในเขตศึกษา 2 เป็นกลุ่มตัวอย่าง การเลือกโรงเรียนมาเป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น ใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง (simple random sampling) นาร์อยละ 50 ของโรงเรียนในแต่ละจังหวัด ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เทคนิคในการสังเกต สัมภาษณ์ และสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ครูฝ่ายบริหาร ครูฝ่ายวิชาการ และผู้ปกครองนักเรียน ข้อมูลที่ได้มานั้นใช้การวิเคราะห์

การวิจัย และคะแนนเฉลี่ยในการเปรียบเทียบ

ผลการวิจัย

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 2 ส่วนใหญ่จะมีโครงสร้างของระบบบริหาร การศึกษาที่คล้ายคลึงกัน โดยมีอาจารย์ใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในโรงเรียน และมีผู้ช่วย อาจารย์ใหญ่หรือหัวหน้าฝ่ายรับผิดชอบงานในฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งมักจะมีอยู่ 3 ฝ่ายใหญ่ ๆ คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายธุรการ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำแผนภูมิการจัด แบ่งสายงาน (organization chart) และการแจกแจงรายละเอียดของงานในหน้าที่ และความรับผิดชอบของฝ่ายต่าง ๆ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

2. ครูฝ่ายบริหารมีความเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานบริหารการศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้นงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และเป็นอันดับสุดท้าย งานบริหารการศึกษาที่โรงเรียนปฏิบัติมากเป็นอันดับ 1 และ 2 คืองาน บุคลากร และงานธุรการตามลำดับ

3. ครูฝ่ายวิชาการมีความเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับน้อย โดยปฏิบัติงานด้านธุรการ และงานบุคลากร มากเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ตามลำดับ และปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนมากเป็นอันดับสุดท้าย

4. ผู้ปกครองนักเรียนมีความเห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติงานด้านบุคลากรและงาน ธุรการ ค่อนข้างมาก และอยู่ในอันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ ส่วนงานที่โรงเรียนปฏิบัติ มากที่สุดเป็นอันดับสุดท้าย และอยู่ในระดับน้อย คืองานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน.

Thesis Title : The Educational Administrative tasks of Secondary
Schools in the Second Educational Region

Name : Mr. Wikrom Kamolsukosol

Department : Educational Administration

ABSTRACT

Purposes of the Study

1. To study the structure of educational administrative system of secondary schools in the second educational region.
2. To study the educational administrative tasks of secondary schools in the second educational region, especially in the fields of academic, personnel, students affairs, business and public relations administration.
3. To study the problems concerning the structure of educational administrative system of secondary schools in the second educational region, and those concerning the five educational administrative tasks.

Methodology

The population used in this research consisted of 14 secondary schools in the second educational region. Every province in the second educational region was the sample. Fifty percent of secondary schools in each province was drawn out to be sample by the method of simple random sampling. The techniques of observation, interviewing and

questionnaires were used to collect data from the samples, which included administrators, teachers and the students' parents. The percentage and arithmetic mean were used to analyze and compare the data.

Findings

1. Most secondary schools in the second educational region have similar structure of educational administrative system. The principals stand for the highest responsibility, and have assistant principals to take care of academic, student affairs, and general administrative functions. Most secondary schools do not have organization chart or even written job descriptions for their personnel.

2. The administrators viewed that secondary schools carried out the educational administrative tasks in a moderate degree. However, their public relations duties were rather low, and ranked the lowest in the function order. Personnel and business administration were considered to be their first and second main tasks, respectively.

3. The teachers showed that secondary schools hardly carried out the five educational administrative tasks. However, they concentrated on business and personnel administration as their first and second main tasks, respectively. Public relations was showed last in the administrative order.

4. The students' parents opinionated that secondary schools concentrated on their personnel and business administration to a great degree, and they were both ranked as first and second main tasks, respectively. The schools performed badly in their public relations administration functions, and this was listed last in the order.

กิติกรรมประกาศ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์ ดร.พิชัย บุรณะสมบัติ ที่ได้ช่วยให้คำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้วิทยานิพนธ์ด้วยดี ตลอดจน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ ได้ช่วยกรุณาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ และการสร้างแบบสอบถามสำหรับการวิจัย

ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านอาจารย์ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณอาจารย์ประยุทธ์ ทหารแก้ว อดีตผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา ที่ได้ช่วยกรุณาให้หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังศึกษานิเทศก์ และครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ของโรงเรียนต่าง ๆ ทำให้ได้รับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบคุณ คุณนิภา จิระเสถียร และคุณปกรณ์ เพ็ชร ที่ได้ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
วิกรม กมลสุโกศล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย

หน้า
ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ฉ

กิตติกรรมประกาศ

ช

รายการตารางประกอบ

ฅ

รายการภาพประกอบ

ฉ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาของปัญหา	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	คำจำกัดความ	4
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	5
	วิธีดำเนินการวิจัย	5
2	เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา	8
	การบริหารงานคานวิชาการ	15
	การบริหารงานคานบุคลากร	17
	การบริหารงานคานกิจการนักเรียน	19
	การบริหารงานคานธุรการ	21
	การบริหารงานคานความสัมพันธ์กับชุมชน	23

3	วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	25
	ประชากร	25
	กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	25
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
	การสร้างแบบสอบถาม	27
	ลักษณะของแบบสอบถาม	28
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
	การวิเคราะห์ข้อมูล	30
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	34
	ตอนที่ 2 โครงสร้างของระบบบริหารการศึกษา	37
	ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา	
	ตอนที่ 3 งานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ด้าน ตามความเห็นของ	41
	ครูฝ่ายบริหาร ครูฝ่ายวิชาการ และผู้ปกครองนักเรียน	
	ตอนที่ 4 ปัญหาโครงสร้างของระบบบริหารการศึกษภายใน	62
	โรงเรียนมัธยมศึกษา และปัญหางานบริหารการศึกษา	
	ทั้ง 5 ประเภท	
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	66
	บรรณานุกรม	76
	ภาคผนวก	79
	ประวัติการศึกษาของผู้วิจัย	132

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะเพศ	34
2	กลุ่มตัวอย่างครูฝ่ายบริหาร และครูฝ่ายวิชาการ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	35
3	กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามลักษณะอาชีพ	36
4	งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความเห็นของครูฝ่ายบริหาร	42
5	งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความเห็นของครูฝ่ายวิชาการ	48
6	งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียน	55
7	พฤติกรรมรายชื่อของงานบริหารการศึกษาของโรงเรียน มัธยมศึกษา ตามความเห็นของครูฝ่ายบริหาร	80
8	พฤติกรรมรายชื่อของงานบริหารการศึกษาของโรงเรียน มัธยมศึกษา ตามความเห็นของครูฝ่ายวิชาการ	86
9	พฤติกรรมรายชื่อของงานบริหารการศึกษาของโรงเรียน มัธยมศึกษา ตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียน	92

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 แผนภูมิการบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยยึดระบบสายงานบังคับบัญชาเป็นเกณฑ์	39
2 แผนภูมิการบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยยึดระบบสายงานบังคับบัญชาและทฤษฎีการบริหารงาน	40

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย